

հանջները իր ցանկության համեմատ չեն կատարում, այն ժամանակ էլ նրա մտրակը սարսափելի գործ է տեսնում: Գերդաստանի պատիւն անգամ զոհում է նրա մոլի կրթերին: Երեւակայեցէք մի գիւղական պարզ, նահապետական ընտանիք, որ բոլորը մի հարկի տակ են ապրում, եւ նրանց մէջ խառն է անբարոյական տաճիկ զինորդ: Հայը ամեն հարստահարութեան սովոր է համբերել, բայց երբ դիպչում են նրա ընտանեկան պատոհմ, նա այդ ժամանակ կորցնում է իր համբերութիւնը: Այդ էր, որ գրգռեց հասարակութեանը՝ բողոքել բարձր կառավարութեան, որ զինորդները հեռացոնն իրանց տներից: Կառավարութիւնը ի նկատի առեց նրանց բողոքը եւ հրամայեց ամեն տեղ իր ծախքով զօրանոցներ կառուցանել: Արքունի շինածքների կապալառոյի, Շարման-բեկի համար մի մեծ գործ բացոցեցաւ: Նա դիմեց միամիտ գիւղացիներին, ասելով. «Եթէ ցանկանում եք, որ զինորդները ձեր տներից հեռանան, պետք է զօրանոցները ձեր ծախքով շինել տաք, որովհետեւ այդպէս է հրամայած»: Խեղճ գիւղացիները յօժարում են ամեն ինչ զոհել, գէթ ազատոնեն անտանելի հիւրերից: Ով որ փող ուներ, փող էր տալիս, ով որ փող չուներ, ինքն էր աշխատում իր անասունների հետ, քար, փայտ եւ կիր կրելով: Այդպիսով զօրանոցները կառուցւում են: Այդ մեծ ծառայութիւնը վարձատրւում է այն մեծ շքանշանով, որ Շարման-բեկը կրում էր կուրծքի վրայ, թէեւ զօրանոցների ծախքը մի կողմից խեղճ հասարակութիւնն էր տուժում, միւս կողմից՝ արքունի գանձարանը:

— Շատ բարեպաշտ եւ ազգասեր անձն է, պարոն բժշկապետ, — ակելացրեց առաջնորդը: — Եթէ գիտենայիք որքան բարիքներ է գործել դա մեր հասարակութեանը: Շատ ժամանակ չէ, որ իր ծախքով նորոգել տոնեց մի վանքի խարխուլ տաճարը:

Վերջին խօսքը ճշմարիտ էր: Բայց ժողովուրդը կողոպտել եւ տաճարներ կառուցանել, այդ հազիւ թէ կարելի էր բարեպաշտութիւն համարել: Ասլանը ոչինչ չպատասխանեց: Բայց Շարման-բեկը, լսելով սրբազանի գովասանքը, ինքնաբաւական կերպով իր տեղում շարժոնեցաւ, նրա աղիւսի գոյնով անշարժ դէմքի վրայ երեւաց ժպիտի նման մի բան, եւ ձեռքը տարաւ դէպի կուրծքը, կարծես տեսնելու համար՝ արդեօք շքանշանը իր տեղումն է:

Առաջնորդը շարունակեց ծանօթացնել միւսներին.

— Դա մահտեսի Թորոսն է, մի քանի անգամ երուսաղէմ ուխտ է գնացել. մեր քաղաքի հարուստ եւ նշանաւոր վաճառականներից մէկն է, միեւնոյն ժամանակ մեր մայր եկեղեցու երեցփոխանն է: Մեծ ծառայութիւններ է արել եկեղեցուն, շատ ապրի, չափազանց բարեպաշտ եւ ազգասեր մի անձն է: